

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه هیجدهم تیر ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم یک فقره سئوالیه از طرف آقای دبستانی
- ۳ - بقیه شور اول لایحه نظام وظیفه
- ۴ - تقدیم لایحه مربوط به مطبوعات از طرف آقای وزیر فرهنگ
- ۵ - موقع دستور جلسه آتی ، ختم جلسه

(مجلس یکساعت و سه ربع پدش از ظهر بر بابت آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز ۱۶ تیر ماه را آقای (طوسی) منشی خواندند :

[۳ - بقیه شور اول لایحه نظام وظیفه]

رئیس - هفته گذشته قرار گذاشتیم که در جلسه پیش مسئله جنگل و لایحه راجع به جنگلها مطرح شود . حالا آقای وزیر کشاورزی هم تشریف ندارند و چون آقای معاون وزارت جنگ تشریف دارند اگر اجازه می فرمائید همان لایحه نظام وظیفه مطرح بشود (صحیح است) . آقای مخبر فرهمند مخبر فرهمند - بنده در دستور عرض دارم .
 جمعی از نمایندگان - دستور اعلام شده است .
 مخبر فرهمند - راجع به همین مسئله است . راجع به نظام وظیفه است .

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری شد) صورت مجلس تصویب شد .

[۳ - تقدیم یک فقره سئوالیه از طرف آقای دبستانی]

دبستانی - چندی قبل (خیلی وقت است) بنده سئوالی کرده ام از آقای نخست وزیر عنو ز برای جوابش حاضر شده اند و مقصودم یادآوری بود عرض دیگرم این است که الان چهار ماه است مردم کرمان قند نداده اند سئوالی در اینخصوص از آقای وزیر دارائی کرده ام که خدمت آقای رئیس تقدیم میکنم .

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

- غائبین با اجازه - آقایان : دکتر ضیاء - فاطمی .
- غائبین بی اجازه - آقایان : تولیت - فیاض - مهدوی - ذوالقدر - حمزه تاش - مهدب - جلالی - موید فوامی - آصف - صادق - امامی .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : موقر - اکبر :

رئیس - بفرمائید .

مخبر فرزند - در پایان جلسه مجال اینک جلسه را معلوم کنند که دقیقاً چه روزی است ندارد و معلوم نمیشود برای اینکه امروز یک عده تصور میکردند جلسه بیست روز یکشنبه است و یک عده هم امروز را جلسه میدانستند . بنده در دو جلسه قبل هم عرض کردم که مجلس مواجعه است با یک قوانینی که طرف احتیاج عامه است یکی همین قانون نظام وظیفه عمومی است که الان مطرح است یکی قانون کشاورزی است یکی قانون متمم بودجه است یکی قانون تعدیل اجارات است اینها همه یک چیزهای مهمی است و در این موقع که یک چیزهایی طرف احتیاج مردم است و همه مردم منتظر و مترصدند که تصویب شود و از مجلس بگذرد بنده عقیده شخصی ام این است که مجلس وقتی مواجعه با این مواد میشود و در این قبیل موارد که یک چیزهایی مورد احتیاج مردم است جزو دستور است باید هر روز جلسه داشته باشد و هر روز کار کند .

عده از نمایندگان - نمیشود . کارهای دیگر هست - کمیسیونها هست .

مخبر فرزند - آوقت هم خوبست یک مسائلی قبل از دستور گفته میشود که آنها هم در جای خودش لازم است پس هر هفته یک جلسه آنها هم یک ساعت با این کارهای زیادش که دولت دارد کافی نیست الا آن قانون نظام وظیفه بطوریکه در کمیسیون صحبت شد دولت میخواهد مشمولینی که دعوت کرده است روی این قانون باهاشان معامله بکند اینها هم بطور معلول هستند هم بطور قانون کشاورزی باید تصویب شود بنده پیشنهاد میکنم که اگر ممکن است هر روز و اگر هر روز مشکل است اقبلاً هفته سه روز بطور ثابت جلسه را تشکیل بدهیم و آقایان هم زودتر ببینند که این کارها را تمام کنیم .

رئیس - آقای مخبر فرزند با اینکه خودشان داخل کار هستند باید بدانند که مجلس هم یک وظایف دیگری دارد که باید آن وظایف هم انجام شود جلسه باید تعیین شود صورت جلسه باید حاضر شود صورت مذاکرات باید حاضر شود و اگر بنا باشد هر روز جلسه بشود این تشریفات که مجلس دارد گمان

بنا بعداً مشمول میشود باید دفاتر آمار و سجل احوال نشان بدهند ولی نسبت بگذشته و این قبیل عناوین باید بکلی از بین برود بهر حال بنده بهیچوجه موافق نیستم که این ماده باشد و تکلیف این اوراق مخدوش را باید کمیسیون نظام وظیفه و مجلس معلوم کند و یک موضوعی را مفتنم میشمارم که آقای سر تیب ریاضی در اینجا تشریف دارند عرض کنم . موضوع اشخاصی است که فعلاً زیر پرچم هستند و حضرت تعالی باید یک توضیحی بیان فرمائید که این اشخاص که فعلاً زیر پرچم هستند و با در دانشکده افسری هستند آیا اینها هم مشمول این قانون هستند این را توضیح فرمائید که خیال این اشخاص هم راحت شود و رفع نگرانی اینها هم بشود

معاون وزارت جنگ - راجع به عده از مشمولین که وضعیت مخدوش دارند در اطرافش زیاد بحث میشود این موضوع در کمیسیون مفصلاً مذاکره شد و با مطالعاتی که در اطراف این کار شد دیده شد که یک عده زیادی تا ۱۲۹۰ این وضعیت مخدوش را دارند در این قانون ماده است که رفع آن مشکلات را میکند از ۱۲۹۰ به بعد هم که مورد احتیاج ما است مخدوش نداریم بنا بر این جای نگرانی نیست و از این حیث اشکالی برای ما پیش نخواهد آمد و چون خود آقایان محترم هم علاقه دارند که این قانون زودتر به موقع اجرا بگذارد شود و ما هم بتوانیم مشمولینی که باید احضار کنیم بکنیم و عده زیادی از مشمولین را از این نگرانی و بی تکلیفی راحت کنیم خواهش میکنم بعد از مذاکرات زیادی که کمیسیون کرده است و قضیه را حل کرده است دیگر مذاکراتی نشود که یک مشکلات جدیدی برای ما ایجاد شود بنده برای مثال یک موضوعی را میخواستم عرض کنم اگر چه جسارت است و بنده حق ندارم یک محدودیتی راجع به بیان و اطلاق آقایان عرض کنم ولی چون نه سال در اروپا اقامت داشتم یک مثالی را میخواستم عرض کنم در مجالس که لاریج میرود بکمیسیون مثلاً لاریج ارتش میرود بکمیسیون لاریج ارتش و یا بحر پیمانی ارتش و در آن کمیسیونها حلایجی میشود و آوقت که به پارلمان میاید مثل برق میگذرد بنده

در چند جلسه که حضور داشتیم یک قانونی که مربوط بکبوتر نامه بر بود در یک جلسه گذشت و علنش هم این بود که بنظر جماعتی از اهل فن حلاجی میشود و قانون زود میگذرد البته باز هم ممکن است مباحثاتی در آنجا هم بشود ولی ما نگرانی که داریم روی این است که نرات را ما میخواستیم مشمول قانون جدید کنیم شد و متأسفانه میترسیم باز این کار بطول نجامد و در آنیه که در دوره بعد هم نخواهیم بگیریم باز هم مشمول این قانون نشود و بالاخره بنده در کمیسیون مجلس و در مجلس هم برای جواب توضیحات آقایان حاضر خواهم بود .

رئیس - آقای انوار

انوار - آقای سر تیب ریاضی خیلی عالم هستند و تحصیل کرده هستند ولی باید بدانند که اگر عمل میشد بآن کمیسیون که شما تشکیل دادید دیگر مجلس شورای ملی لازم نبود پس بدانید که آن کمیسیون شما کمیسیون بود که بتواند حل مسئله بکند و اگر آن کمیسیون عالم بود این همه اصلاحات بعد نمیشد الا آن مادهای که آن کمیسیون پیشنهاد کرده است و مادهای که در اینجا هست خیلی با هم تفاوت دارد و بنده هم پیشنهاداتی خواهم کرد عرض میکنم آقای سر تیب هیچ دلگیری نشوید آقا ما همه مان سر و ته یک کرباس هستیم حالا نه اینکه بنده بخوام بگیریم بنده ممتاز هستم شما غیر ممتاز یا خدای بخوایست در شما نقصی هست و در من نیست نه خیر آقا همه مان سر و ته یک کرباس هستیم و از یک بحری آب خورده ایم در آن شهر هم هست که جائیکه برق عصیان بر آدم صفی زد برق عصیان بهمه عالم زد تصدیق کنید در گرفتن سر باز و گرفتن مشمولین یک ترتیب فوق العاده غیر مترقبی بود مخصوصاً در این مسئله که آقای ملک مدنی بیان کردند و خودتان تصدیق میکنید که این دوائر و این مناطق بچه ترتیبی وارد میشوند و این وکیل باشی ها بچه زبانهای غریبی صحبت میکنند و جریانهائی که بوده بچه ترتیب بوده و شما خودتان نتایجش را میدانستید و در نظر گرفتید که در مقام برآمدید که آن قانون را جرح و تعدیل کنید حالا بنده برای آقایان میخواهم که آن قانون چه

بوده این قانون است که کمیسیون آقابیان کرده اند مینویسد مدارک شناسائی مخدوش از لحاظ نظام وظیفه در کمیسیون رسیدگی و موافق نظریه کمیسیون عمل خواهد شد هیئت کمیسیون و طرز عمل آنها در آئین نامه که بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید تعیین میگردد . اولاً این کمیسیون میگوید مخدوش بودن اسناد دو جهت دارد یک جهت نظام وظیفه دارد یک جهت حقوق عمومی دارد آن جهت حقوق عمومی را ما کاری نداریم از جهت نظام وظیفه اش کار داریم اگر این مدرک باطل است مخدوش است که اساساً مخدوش است چه فرقی میکند نسبت بنظام وظیفه با نسبت بمسائل ارثی و حقوقی اگر مخدوش نیست تخصیص دادن از جهت نظام وظیفه در یک کمیسیون آن کمیسیون کیست کز رویان ملا اعلی که در آن کمیسیون نیستند از همین آمده ها هستند بعداً هم آئین نامه نوشته میشود و هیئت وزراء هم تصدیق میکنند که همان ترتیبی که سابق بوده و با این مشمول رفتار میشده بهمان ترتیب خواهد بود البته من تصدیق میکنم که تمام افسران ما دارای لیاقت و شرافت هستند و قلوبشان همیشه متأثر بوده است از این پیش آمد هائی که از بعضی نادانان صادر شده آوقت ما بهمان ترتیب باز کان لم یکن قرار بدهیم تصدیق بفرمائید که ایست این جور که شما میفرمائید تخصص فنی داریم بلکه انشاء الله داشته باشید ولی نه در مسائل علمی باید بیاید در مجلس صحبت شود بنابراین است که آمده است بکمیسیون و کمیسیون ماده با سه تبصره پیشنهاد کرده است که اگر عمل شود به سه تبصره و تبصره هم که بنده پیشنهاد کرده ام امیدوارم خیلی اصلاح شود تبصره که بنده پیشنهاد کرده ام دو کلمه است تقاضا میکنم که این پرونده ها که این مدت در مجالس سرباز گیری و در مناطق جمع شده است و اشخاصی که باین نام در آنجا گرفتار هستند بکلی بگذارید کنار و از بین ببرید یک چیزی که سوابق غیرمترقی داشته است بگذارید کنار روز از او روزی از او امروز شما شروع کنید و مطابق همین قانون عمل کنید زیرا ما امروز باندازه خودمان برای امنیت خودمان

آمنیه داریم قشون داریم جنگ هم با کسی نداریم و بنده امیدوارم که این وزیر جنگ و این معاونان و اشخاص دیگری هم که هستند یک زمینه صحیحی شروع بکنند از حالا آزادانه در تحت حکومت دموکراسی و ملی نظامی ترتیب بدهند که آن نظام محبوب و مشوق ملت باشد و افراد ملت بآن سلام و تعظیم میکنند خوب وقتی که قانون نظام وظیفه آمد مغضوب بود حالا چرا اینطور شد برای خاطر اینکه یک ترتیبی پیش آمد کرده که اینطور شد و حالا اگر این کار را بکنید بکلی به این ترتیبات خاتمه داده میشود حالا قانون نوشته میشود و شروع میشود بعملیات و امیدواریم که با عملیات شما قانون خوب از آب بیرون بیاید و خیالی خوب عملی و اجرا شود .

مخبر - راجع باظهارات آقای انوار آقا پیشنهاد شان را بدهند و خودشان هم لافاً تشریف بیاورند در کمیسیون البته شور میشود بلکه نظریه نماینده محترم تأمین شود اما در جواب آقای ملک مدنی عرض میکنم راجع باین قانون عرض میکنم این قانون شامل کلیه افرادی است که الان مشغول خدمت هستند چه در سربازخانه چه در مدرسه چه در دانشکده که مشغول خدمت هستند شامل آنها هم هست و بک نفر خارج نکرده است و همه باید امیدوار باشند که مطابق این قانون بالسویه با تمام آنها رفتار خواهد شد

رئیس - آقای مطالبائی
 مطالبائی - عرض میکنم که این گرفتاری و زحمتی که از جهت افراد راجع به اسناد سجلی فراهم شده است ما در کمیسیون رسیدگی کردیم معلوم شد فقط اوراق مربوط به سه چهار سال باقی مانده ببقیه اصلاح شده است و فقط یک مقدار کمی باقی مانده است معیناً ما از دولت خواستیم که قانونی برای این کار بیاورند که اشکالات و گرفتاریهاییکه از حیث اوراق شناسنامه برای مردم هست با قانون جدیدی که تقدیم میکنند رفع شود و در قسمتی هم که آقای ملک مدنی فرمودند و آقای روحی هم جواب دادند عرض میکنم که آهائی هم که مشمول خدمت هستند ما مشمول کردیم یعنی کلیه آنها بیکه الان هستند چه در نظام

و چه در مدرسه اینها هم مشمول همین قانون خواهند بود یک ماده هم در این خصوص نوشته ام و در کمیسیون هست و چاپ خواهد شد آقای انوار توضیحشان این بود که فرمودند اوراق شناسنامه را فقط در مورد نظام وظیفه مخدوش میدارند اما در سایر موارد ارث و غیر آن توجهی نمیشد قانون سابق را لابد ملاحظه فرمودید در مورد نظام وظیفه این برفه رسمی را از اعتبار انداخته بود کمیسیون باین معنی توجه کرد و آن قسمت را ازین بردیم و به این صورت در آمد تا اینجا توضیحات کافی بود ولی بعد وارد در کلیات شدید در صورتیکه مذاکره در کلیات تمام شده است و قرار شد در مواد صحبت شود و چون کلیات خاتمه پیدا کرده خواهش میشود در مواد صحبت شود که زودتر شور این لایحه خاتمه پیدا کند

رئیس - آقای اوحدی
 اوحدی - بنده در تبصره هائیکه در زیر ماده ۵۴ نوشته شده حقیقتاً ندانستم فلسفه وارد کردن این تبصره ها در زیر این ماده که در لایحه دولت هم هست روی چه مصلحتی بوده است که در ماده ۵۴ صریحاً نوشته شده که اگر در تاریخ تولد اظهارنامه ها و دفاتر یادداشتی مخدوشی و حاکمی از مشمولیت مشمول باشد این بداد گاه می رود بسیار خوب در ماده ۱۴۳ هم این نکته تکرار شده معذک با آن تکرارش هم من اعتراضی ندارم ولی این تبصره ۱ و ۲ و ۳ را نفهمیدم برای چه آمده است صریح ماده است اگر مخدوش شد می رود بداد گاه بسیار خوب خیلی صریح و صحیح است و اعتنائی هم بعضی مواد دیگر که قبلاً تهیه شده ندارد راه را باز کرد برای هر کس که اگر در برگ شناسنامه او و یا در دفتر و یا در اظهارنامه اش خدشه باشد میتواند بر و بداد گاه این خیلی خوب است اما می رسد سه تبصره که این تبصره ها دارد همان عین ماده را بیان میکند مخصوصاً تبصره یک که در آن مینویسد : هر گاه یکی از اسناد سجلی ، اسناد سجلی سرف همان برگ شناسنامه است دیگر یکیش هم اظهارنامه است یکیش هم شناسنامه است . این عیناً در همان ماده گفته شده در این تبصره

دیگر ازوم ندارد . تبصره دوم مخصوصاً مینویسد اداره کل آمار و ثبت احوال مکلف است بوسیله ادارات تابعه خود از تاریخ تصویب این قانون تا یکسال مشخصات اشخاصی که در تاریخ تولد آنها در اظهارنامه ها و دفاتر یادداشتی مخدوش و حاکمی از مشمولیت است استخراج نموده الی آخر این تبصره ۲ از چه نقطه نظر است این را کی مکلف میکند کلیه دفاتر آمار را کی استخراج بکند ؟ اداره نظام وظیفه این کار را میکند ؟ آقا اینجا ما قانون برای نظام وظیفه مینویسیم گرفتن سرباز چه وظایفی دارد چه و چه قبیل اشخاص را با چه کیفیتی میتواند مشمول قرار بدهد اداره نظام وظیفه این جا ما قانون برای آمار نمی نویسیم که آمار را مکلف بکنیم که در ظرف یکسال بیاید تمام اوراق رسیدگی بکنند تمام اوراق بچه عنوان باید رسیدگی بشود تمام مشمولین نظام وظیفه هر ساله اگر ۱۰۰ هزار نفر است اگر ۵۰ هزار نفر است ممکن است هر پنج هزار نفر آن یادداشت سجلی یا ورقه سبجاش بنسایر اوراق دیگرش مخدوش باشد او نباید اظهار بکند یا اینکه داد گاه وارد رسیدگی شود آوقت داد گاه بگوید که اداره آمار در اینجهاد دفتر تو اظهارنامه فلان آدم با سجل فلان آدم مخالف یکدیگر است تو رسیدگی کن والا همینطور توی قانون ما مینویسیم اداره آمار مکلف است در ظرف یک سال رسیدگی کند این طرز قانون نظام وظیفه ایست باینجهت برای حذف تبصره ۱ و تبصره ۲ و تبصره ۳ این ماده پیشنهادی را داده ام که خدمت آقای رئیس تقدیم شده است که هر سه تبصره باید حذف شود .

معاون وزارت جنگ - آقای اوحدی بیاناتی راجع به وضعیت اسناد سجلی و برگ شناسنامه فرمودند خواستم عرض کنم اینجا سوء تفاهمی نشود برگ شناسنامه با اسناد دیگر فرق دارد اسناد دیگر در دفاتر آمار است شناسنامه در دست اشخاص این رسیدگی که میشود برای تطبیق است که آن برگ را با اسناد تطبیق کنند و اینکه میفرمایند ماده ۱۴۳ که در قانون بوده است این را بدل به تبصره کرده ایم این ممکن است منتها چون مربوط بیک اسر بوده است در این ماده وارد

کرده اند و بصورت تبصره در آورده اند حالا اگر بخواهند در کمیسیون بصورت ماده بکنند مربوط بمجلس است ولی اینکه میفرمایند نظام وظیفه نباید برای اداره آمار تکلیف معین کند این قانون تکلیف معین میکند که وقتی که قانون معین کرد روی آن عمل می شود هر قانونی که از مجلس میگذرد حکم قابل اجراء و واجب الاجراء است و باید آن را عمل کرد بنا براین این نوع قانونی نخواهد بود و بنظر بنده چون این مدت زیادی در کمیسیون مطرح و روی آن صحبت شده است استدعا میکنم تغییری در آن داده نشود.

دهستانی - اغلب آقایان علاقه مندند که این قانون باسرع وقت از تصویب مجلس بگذرد و چون تمام افراد کشور از زارع و غیر زارع تمام منتظر تصویب این قانون هستند بنده شخصاً از آقایان استدعا میکنم که چون لایحه دو شوری است هر مطلبی که دارند پیشنهاد فرمایند که وقت مجلس تلف نشود و اما در قسمت ماده ۵۴ این ماده دست مشمول را از هر طرف باز گذاشته عرضی که بنده میکنم نه از نقطه نظر فنی است که بنده دارم بلکه از لحاظ اظهاراتی است که در جلسات سر باز گیری از موکلینم شنیده ام در حوزه کرج و کن مکرر بوده ام که مشمول اظهار میکرد آقا این ورقه که شما مخدوش میدانید هر کدام را صحیح میدانید من از آن قرار عمل کنم میگوئید مشمول هستم هر کدام را صلاح میدانید صلاح من همان است که شما میگوئید ولی باو میگویند که خیر ماحق اینکار را نداریم باید اشریف ببرید بداد گاه پیش دادستان و کیل بگیریید محاکمه بکنید از آنجا سند بیاورید که ما تکلیف قطعی از برای شما درست کنیم تصدیق میفرمائید که یک اعتراض در محل خودش داد گاه ندارد دادستان ندارد او را بفرستند به محکمه و آن بیچاره را با تکلیف بگذارند این سزاوار نیست این ماده میگوید هر گاه بداد گاه خواست مراجعه بکنند مراجعه بکنند ولی اگر خواست مراجعه نکنند تشخیصی که کمیسیون یعنی همین سر باز گیری داده است رفتار کنند بنا بر این از آقایان مخصوصاً آقای اوحدی نمئی میکنم که

حذف این قسمت را پیشنهاد نکنند و ترحم کنند بحال آن بیچارگانی که نه دادستان دارند و نه محکمه دارند .
مخبر - بنده خواستم از مقام ریاست استدعا کنم که از سخن گو سوال شود که موافق است یا مخالف که دو موافق در يك نوبت و دو مخالف در يك نوبت صحبت نکنند تا مسائل بهتر حلای شود .

رئیس - آقای طلبانی .
طلبانی - دیگر کافی است بنده عرضی ندارم دیگر .
رئیس - آقای سزاوار .

سزاوار - عرض بنده هم راجع بان تبصره ۱ ماده ۵۴ است البته اصولاً تصدیق میفرمائید هر سند سجلی که صادر شود صحیحاً باید صادر شده باشد و در دفتر آمار هم صحیحاً باید ثبت شود و ما این قسمت را که در اینجا میگذاریم یعنی اجازه میدهیم باز به مأمورین آمار که در اسناد خدشه بکنند برای اینکه اگر بنا شود که اسناد سجلی صحیح نباشد بطور کلی هر سند سجلی اعم از اینکه مخدوش باشد یا مخدوش نباشد اساساً هر سند سجلی که مربوط باشخاص مشمول یا غیر مشمول باشد اگر مأمورین آمار برخورد کنند که مخدوش است آن شخص را برای شناساندن صحت شناسنامه اش باید پراهنمائی نماید که اگر خدشه دارد تکمیل کنند . ما نباید اجازه بدهیم که اسناد را مخدوش صادر کنند چون سابقاً هم همین گرفتاری بود برای اینکه مأمورین آمار با اسناد سجلی خدشه میکردند و غالباً اشخاص چهل ساله پنجاه ساله را دعوت میکردند بخدمت والته گاهی هم باید تصدیق کرد که سوء استفاده هائی هم در اینجا میشد حالا هم میگوید که سندیکه در دفتر سجل احوال مخدوش است باید صاحب سند که سجل صحیح در دستش هست برود اقامه دعوی کند این چیز عجیبی است منی که معتمد به اینکه سند سجلی ام صحیح است بروم اقامه دعوی کنم در داد گاه که او خدشه کرده و تازه پس از مراجعه بداد گاه تشخیص داده شود که صحیح است این هیچ معنی ندارد و بنده هم موافق هستم با حذف تبصره ۲ و ۳

معاون وزارت جنگ - اجازه میفرمائید توضیحی عرض کنم که این مخدوشها مربوط به ۱۲۹۰ است هر چه مخدوش بوده معین است و این رسیدگی برای آن اوراقی است که مال گذشته است در حالیکه ما از ۱۲۹۰ بعد دیگر مخدوش نخواهیم داشت این يك قضیه است که مربوط بگذشته است و کار آتیه ما را دلیل نخواهد شد .

رئیس - پیشنهادات خوانده میشود :
پیشنهاد آقای انوار - پیشنهاد میکنم تبصره ۴ بر ماده ۵۴ اضافه شود . وزارت جنگ مکلف است کلیه پرونده های مشمولین سابق که تا تاریخ تصویب این قانون تکلیف آنها معین نشده پرونده ها و صاحبان این پرونده ها را معاف نموده و بکلیه این پرونده ها خاتمه دهد .

پیشنهاد آقای ملک مدلی - اصلاح ماده ۵۴ را بشرح زیر پیشنهاد مینمایم :

اوراق شناسنامه ای که تا کنون مخدوش شناخته شده است آنها را باید از جنبه مشمولیت خارج نموده و مورد رسیدگی واقع شود منتها از جنبه حقوقی تکالیف این نوع اوراقی باید در داد گاه صلاحیت دار تعیین شود .

پیشنهاد آقای اوحدی - ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم تبصره ۱ و ۲ و ۳ ماده ۵۴ حذف شود
رئیس - ماده ۵۶ خوانده میشود :

فصل ششم - تشکیل مجلس سر باز گیری
ماده ۵۶ - بوضعیت مشمولین در مجلس سر باز گیری رسیدگی میشود . کارمندان مجلس سر باز گیری و طرز عمل آنان و مدت رسیدگی در آئین نامه ای که از طرف وزارت جنگ و وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میگردد .

رئیس - آقای اوحدی .
اوحدی - بنده باین ماده از نقطه نظر عنوان مخالفم زیرا عنوان آن تشکیل مجلس سر باز گیری است چنانچه نوشته است : فصل ششم تشکیل مجلس سر باز گیری ، مطابق اصول قانون گذاری بعد از این عنوان بایستی اعضای مجلس سر باز گیری

معرفی بشوند بحکم قانون است قانون باید اعضای سر باز گیری را معین کند نه نظامنامه ای که باید بتصویب هیئت وزیران برسد نظامنامه که بعداً به تصویب هیئت وزیران میرسد اعضا را پیشنهاد نمی کنند بنا بر این بنده اینطور پیشنهاد کردم خیلی مفصل نمی گویم عرض میکنم همینقدر پیشنهاد میکنم که اینطور نوشته بشود :

مخبر - در مواد بعد این قسمت هست
اوحدی - جایش اینجا است .

مخبر - بنده عرض میکنم از طرز عنوان و این که در جلو هر فصلی نوشته میشود ما مخالف نیستیم که اگر اصلاحی لازم است بشود و ممکن است همانطور که آقای اوحدی پیشنهاد کردند ما هم موافقت کنیم اما راجع به مجلس سر باز گیری که فرمودند این قسمت در يك ماده ای هست که در آن قید شده است که در مجلس سر باز گیری از عالیترین رتبه داران یا کارمندان يك نفر سمت ریاست دارد حالا ممکن است يك قاضی درجه اول باشد یا يك سر تیب باشد یا يك کارمند رتبه ۹ باشد آن کسی که عالیترین رتبه را دارد ریاست و سایرین هم بکارمندی انتخاب میشود و مقرراتی دارد که حالا جایش اینجا است با آنجا است این را ممکن است موافقت کنیم با شما و جای جایش کنیم و بجای دیگر بگذاریم .

دکتر طاهری - اساساً اینکه آقای مخبر فرمودند در جای دیگر هست اینجا تعیین اعضا سر باز گیری را به يك نظامنامه محول نموده در صورتیکه مجلس سر باز گیری یکی از اساسی ترین عملیاتی است برای گرفتن سر باز و این باید صریحاً در قانون طرز تشکیل و کارمندان معین باشد زیرا که حقوق افراد همین جا باید محفوظ باشد و نمیشود این قسمت را به آئین نامه که دولت برای خودش مینویسد

واگذار کرد و اینجا سر بجا باید نوشته شود در همین قسمت که توصیف مجالس سرباز گیری را مینماید باید قید شود . اینجا نوشته شده به وضعیت مشمولین در مجلس سرباز گیری رسیدگی میشود کارمندان مجلس سرباز گیری و طرز عمل آنان ومدت رسیدگی در آئین نامه که از طرف وزارت جنگ و وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میگردد در صورتیکه باید سر بجا در خود قانون معین شود که چه اشخاصی باید در مجلس سرباز گیری از طرف دولت باشد و چه اشخاصی از طرف معتمدین محل . پس اینکه کارمندان در آئین نامه معین می شود این صحیح نیست **آقا معاون وزارت جنگ** - اجازه میفرمائید موضوعی را که عرض میکنم مربوط به قانون ۱۳۱۷ است . قانون ۱۳۱۷ مشکلاتی ایجاد کرده بود . موادی برای رفع آن مشکلات و اصلاح آن قانون پیش بینی کردیم که متمم آن قانون ۱۳۱۷ است در آنجا چیزهایی بود که اسباب زحمت مردم بود حالا اینجا بنده آن قسمت قانون سابق را میخواهم در فصل ۶ قانون سرباز گیری در ماده ۵۶ میگوید . پس از انتشار فرمان هماهنگی همه ساله از پانزدهم فروردین تا پانزدهم خرداد وضعیت مشمولین تحت نظر مجلس سرباز گیری رسیدگی خواهد شد و مشمولین با افتخار عنوان سربازی نائل خواهند شد ماده ۵۷ میگوید مجلس سرباز گیری تحت ریاست عالی ترین مأمور وزارت داخله هر محل و به معاونت و نظارت رئیس حوزه سرباز گیری و عضویت سایر اشخاص نامبرده در ماده ۳۵ تشکیل میگردد بنا بر این ماده ۳۵ وضعیت را تعیین کرده است و ماده ۵۷ ریاستش را تعیین کرده است و ما اینجا نوشته ایم هیئت وزراء هم بیک آئین نامه برای این کار تدوین میکنند و این را با نظر وزارت جنگ و وزارت کشور کرده ایم برای اینکه محکم کاری شده باشد والا ما آن قانون را که لغو نکردیم (دکتر طاهری - ماده چندم) ماده ۵۷ قانون سابق .

رئیس ... آقای انوار
انوار - بنده موافقم .

رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - بنده هم تصور میکنم اگر آئین نامه بتصویب کمیسیون نظام مجلس برسد بهتر خواهد بود و اشکالی در کار پیش نمی آید پس خوبست موافقت بفرمائید که آئین نامه بتصویب کمیسیون نظام برسد .

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - اینکه فرمودند ماده را ما همینطور اصلاح کردیم یعنی مقید کردیم بعد از آنکه آئین نامه تنظیم شد بتصویب کمیسیون برسد و اجرا شود بعداً که شور اول در کمیسیون شد آقای وزیر جنگ خواهش کردند در قانون فعلی این را ننویسیم علی ای حال آئین نامه بکمیسیون نظام خواهد آمد خود بنده هم این نظر آقا را داشتیم در شور دوم هم سعی میکنیم بلکه دولت موافقت بکنند که آئین نامه بیاید در کمیسیون نظام .

امیر تیمور - بسیار خوب .

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود :

پیشنهاد آقای اوحدی

پیشنهاد میکنم ماده ۵۶ بشرح زیر اصلاح شود : مجلس سرباز گیری تحت ریاست عالی ترین مأمور وزارت کشور در محل و معاونت و نظارت رئیس حوزه سرباز گیری و عضویت سایر اشخاص تشکیل و بوضعیت مشمولین رسیدگی میشود **پیشنهاد آقای دهستانی**
پیشنهاد میکنم در ماده ۵۶ قبل از کلامه آئین نامه نوشته شود (آئین نامه ای که طبق این قانون از طرف وزارت جنگ و وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میگردد)

پیشنهاد آقای اوحدی

ریاست مجلس شورای ملی - بنده پیشنهاد میکنم بجای ماده ۵۶ و ۵۷ پیشنهادی دولت همان دو ماده اصلی قانون نوشته شود .

پیشنهاد آقای مجد ضیائی

پیشنهاد میکنم ماده ۵۶ اینطور اصلاح شود : مجد

سرباز گیری تشکیل میشود از اشخاص ذیل : فرماندار رئیس نظام وظیفه ، دادستان ، پزشک قانونی ، دو نفر معتمد محل . فرماندار هر محل ریاست کمیسیون را خواهد داشت .

رئیس - ماده ۵۷ قرائت میشود

ماده ۵۷ - اعتراض بنظریه و آراء مجالس سرباز گیری و دادگاه اداری حوزه ها توسط اداره نظام وظیفه بدادگاه منطقه ای که در مراکز مناطق مرکب از رئیس منطقه نظام وظیفه و فرماندار و رئیس اداره آمار وثبت احوال و دادستان دادگستری محل (یا معاونین آنها) و یک پزشک نظامی تشکیل میشود مراجعه و رأی صادره از این دادگاه قطعی و غیر قابل اعتراض خواهد بود .

تبصره - در صورت نبودن پزشک نظامی رئیس بهداری یا پزشک محل عهده دار این وظیفه خواهد بود

رئیس - آقای انوار

انوار - اینجا عبارت دادگاه اداری است بنده امیدوارم مجلس سرباز گیری دادگاه اداری هم دارد غیر از خود مجلس که در آنجا تشکیل میشود ؟ این را توضیح بدهند دادگاهی که مرجع عمومی است اگر دادگاه بخش و شهرستان باشد که مجلس دیگری نمیخواهد دادگاه اداری یعنی چه این را توضیح بدهند که اولاً بنده ملتفت شوم که مجلس سرباز گیری دادگاه اداری دارد و یکی دیگر در آخر نوشته شده است که رأی صادره از این دادگاه قابل اعتراض نخواهد بود بنده عقیده ام این است که در واقع مقام قضاوت است مقام قضاوت که شد قابل تجدید نظر باید باشد پیشنهاد میکنم بیاید در کمیسیون اصلاح شود که حقی تجدید نظر برای هر دو طرف باشد .

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم غیر از مجلس سرباز گیری و دادگاه اداری یک مرحله سوم هم هست و خود ماده هم صریح است وقتی بدادگاه اداری احاله شد و قضاوت کرد و رأی آن را بپسندیدند و تسلیم شدند در مرحله بعد به آنجا مراجعه می کنند .

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود :

پیشنهاد آقای دهستانی

پیشنهاد میکنم در تبصره يك ماده ۵۷ علاوه شود و هر گاه پزشک محلی نباشد مخارج ایاب و ذهاب مشمول برای معاینه در صورتیکه مشمول نباشد بعهده دولت خواهد بود .

رئیس - ماده ۵۹ قرائت میشود

فصل هفتم - معافیت بعلل مزاجی یا نقص اعضا .
ماده ۵۹ - مشمولین معلول یا مشکوک که در حوزه های فرعی بواسطه نبودن پزشک معاینه ایشان مقذور نباشد بایستی بهزینه ارتش بنزدیکترین نقطه ای که پزشکان وجود دارند اعزام شوند .

رئیس - ماده ششم

ماده ۶۰ - مشمولین زیر در اثر علل مزاجی یا نقص اعضا بنا بر معاینه و تشخیص دو پزشک نظامی برای همیشه از انجام خدمت وظیفه معاف میباشند : ۱ - نابینایان از يك یا دو چشم ۲ - قوزی ۳ - کر ۴ - لال ۵ - شلوچلاق ۶ - یکنست ۷ - فاقدین شست ۸ - سبانه دست راست ۸ - اشخاص کوتاه قد که قد آنها از ۱۵۰ سانتی متر کمتر باشد ۹ - اشخاص مسلول یا مبتلایان به بیماری های علاج ناپذیر ۱۰ - معیوبین از دو چشم که از عهده خدمات نظامی بر نیایند .

تبصره ۱ - برای معاینه مشمولین در صورتیکه پزشکان نظامی در محل نباشند از وجود پزشکان غیر نظامی که صلاحیت ایشان مورد گواهی ادارات بهداری محل واقع شده باشد استفاده خواهد شد .

تبصره ۲ - معاینه مشمولینی که جزو طبقات بالاییستند در صورتیکه در محل دو پزشک نباشد ممکن است توسط يك پزشک صلاحیتدار انجام پذیرد .

تبصره ۳ - اشخاصی که مشمول ماده ۶۰ قانون خدمت نظام وظیفه مصوب ۲۹ خرداد ماه ۱۳۱۷ تشخیص و رأی سربازی در باره ایشان صادر گردیده بطور کلی (چه آهالی که بخدمت برفته و چه آهالی که در خدمت هستند) از

انجام خدمت وظیفه برای همیشه معاف میباشند .

رئیس - آقای انوار .

انوار - اینجا يك عبارتی نوشته شده است که باید برداشته شود در فقره ۱۰ معیوبین از دو چشم که از عهده خدمات نظامی بریابند. این باعث اشکال واقع میشود همینکه این معیوب است از دو چشم و لاش کنند دیگر این قید برای چیست این اسباب معللی و تولید اختلاف دیگر برای چیست در صورتیکه دیدند معیوب است و لاش کنند .

مخبر کمیسیون - بالاخره پزشکی صلاحیت دار باید تشخیص بدهد قانون صریح است هر گاه طبیب تشخیص داد که این معیوب است معاف میشود .

رئیس - ماده ۶۱ .

ماده ۶۱ - مشمولین بیمار و ضعیف البنیة بوسیلهٔ بنگاههای بهداری کشور قبلاً تحت معالجه واقع و پس از بهبودی بخدمت احضار میگردد مدت تعویق خدمت آنان از یکسال تجاوز نخواهد کرد مگر آنکه ادامهٔ معالجه آنان مورد تأیید و گواهی دو پزشک واقع شود .

تبصره - بنگاههای بهداری کشور موظف به معالجه و مداوای مجانی مشمولین این ماده خواهند بود .

رئیس - ماده ۶۲ .

فصل هشتم - معافیت محدود

ماده ۶۲ - اشخاص زیر بواسطه موقعیت خود از انجام خدمت وظیفه معاف میباشند .

۱ - حکام شرع مجاز باجتهاد و یا فتوی از مراجع تقلید و یا فتوی .

۲ - علماء درجه اول مذاهب زرتشتی و کلیه مسیحی تبصره ۱ - اعتبار مدارک مربوط باین قبیل اشخاص منوط بگواهی وزارت فرهنگ است .

تبصره ۲ - دانشجویان (طلاب) علوم دینی که مطابق برنامه وزارت فرهنگ مشغول تحصیل هستند مشمول ماده ۷۲ و ۷۳ این قانون خواهند بود مگر کسانی که مشمول بند اول و تبصره يك ماده ۶۲ باشند .

رئیس - آقای انوار .

انوار - این جایی است که برای وزارت جنگ عرض نمیکنم آقای وزیر فرهنگ این عرض که میکنم برای شما است در صورتیکه قانون نظام وظیفه و تمام قوانین مراعات کرده است عنوان علم و اجازه و اجتهاد را اینها کجا باید درست بشود . در مدارسی که سابقین معین کرده اند برای مدارس معقول و منقول الآن در همینجا شما میفرمائید اشخاص زیر بواسطه موقعیت خود از انجام خدمت وظیفه معاف میشوند یکی حکام شرع بعد فلان و فلان و همینطور نسبت به علمای مذاهب دیگر يك مرجعی برای تحصیل باید باشد این طبقه کجا باید تحصیل کنند مدرسه سه ساله را با آهنگه موقوفه (روحی - از موضوع خارج است آقا) درست است آقای روحی میگویند از موضوع خارج است بنده عرض میکنم این موضوع را که اینجا نوشته است وجود خارجی پیدا میکند و این ماده بکلی از بین میرود چرا بعلمت اینکه مجلسین عاز بین بر داشته شده است و بکلی خاتمه دادید سابقین خاتمه دادید بمقام دیانت و روحانیون ما این يك موضوع ، موضوع دیگر نظرم این بود که همین جا نوشته است حکام شرع مجاز باجتهاد و یا فتوی اگر يك قسم از اقسام دیگر را هم خارج کنیم گمان میکنم يك خدمتی کرده باشیم یعنی بنویسیم و همینطور مدرسین معقول و منقول نه اینکه حالا در واقع وجودی دارد (شاید هم هستند) اینها شاید تشویقی واقع شود به باب علم این را هم پیشنهاد میکنم و مخصوصاً آقای وزیر فرهنگ که اینجا تشریف دارند در این باب اقدام بفرمایند دو مرتبه مدارس قدیمه را بر پا بکنند تشویق بکنند موقوفاتشان را بدهند که این ماده وجود خارجی پیدا بکند حالا پیشنهادم را هم تقدیم میکنم

وزیر فرهنگ - الآن آقایان مخالفت میکنند آنکه چرا تبصرهٔ مربوط بسجل احوال را در قانون نظام وظیفه آورده اند حالا آقای انوار میفرمایند تکلیف مسجد سه ساله را در این قانون معین کنیم . عرض کنم که البته آنهم در موقع خودش اقدام خواهد شد و تکلیف آنها هم معلوم خواهد شد

مخبر (کمیسیون نظام) - عرض کنم نسبت بمدرسین

که فرمودید آقایان پیشنهاد میفرمایند ما هم رسیدگی میکنیم اگر مدرس معقول و منقولی باقیمانده باشد ما هم قبول میکنیم که مستثنی باشد

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - اگر چه بنده قصد دارم پیشنهاد خواهم کرد این است که عریض خودم را در اینجا خواهم کرد و آن عرضم را اگر خاطر آقایان باشد در يك جلسه تذکر دادم که عقیده بنده این است که باید قانون ۱۳۰۴ که اول قانونی بود که برای این کار گذشت مجری بشود منتها اصلاحاتی درش لازم است که باید بشود این نظر بنده است چون قانون سال ۱۳۱۷ بتصدیق خود وزارت جنگ قانون ظالمانه ای بود که امروز آورده اند اصلاح میکنند نظر بنده این بود که قانون ۱۳۰۴ يك قانون خیلی صحیح عادلانه ای بود که اغلب دیپلمه ها و لیسانسیه ها را معاف کرده بود حالا عقیده بنده این است که آن قانون باید اجرا شود و اگر اصلاحاتی دارد البته باید اصلاح بکنند و لسی آن قانون مأخذ باشد این قانون سال ۱۳۱۷ ظالمانه را مأخذ قرار ندهیم و آن را در موقع خودش پیشنهاد خواهم کرد ولی عجله بنده عرضم راجع باین موضوعی است که آقای انوار فرمودند یعنی راجع بمدرسین همچنانکه الآن هستند هنوز در بعضی ولایات در قم شاید در بعضی ولایات مدرسینی هستند که معقول و منقول را درس میدهند اینها را باید معاف کنیم در این قسمت پیشنهاد بفرمایند آقای انوار بنده هم امضا میکنم که آنها هم معاف بشوند لکن بنده نظرم همان قانون سال ۱۳۰۴ است ولی اصلاحاتی در آن باید بشود و الا این قانون ۱۳۱۷ خیلی ظالمانه است و اصلاحات هم چه بشود فایده ندارد

معاون وزارت جنگ - بنده خدمت آقای مؤید احمدی میخواستم عرض کنم این قانون ۱۳۰۴ (چون از اول تشکیلات بنده حضور داشتم و یکی از مقبضین این قانون خود بنده بودم) خواستم عرض کنم که در آن موقع ما يك ارتش سی هزار نفره شروع کرده بودیم که آن عبارت بود از هشت هزار قزاق و هشت یا ده هزار ژاندرم بقیه را امیداستیم چه

معاون وزارت جنگ - در جلسه قبل که بنده پیشنهاد کرده بودم لیسانسیه ها و دکتورها هم ضمیمه معاف شدگان بشود آقای

بکنیم کسری داشتیم برای این کسری قانون بنیچه چون در مدت های طولانی وضعیت املاک عوض شده بود فایده نداشت آمدیم قانونی از روی قانون ترکیه اقتباس کردیم و مقصودمان این بود که آن ده پانزده هزار نفر کسری را بگیریم الا آن وضع فرق کرده است این قانون را اصولاً مورد عمل نمیشود گذاشت برای اینکه احتیاجات ما الآن روی صد هزار نفر است باقانونی که برای سی هزار نفر نوشته شده بود و موضوع قرعه در بین بود اصلاً حالا عملی نیست . الآن با خدمت دو سال و سالی دو نوبت که ما سر باز میگیریم هر نوبت بیست هزار نفر بیشتر بدست نمی آید بنابراین نهایت ارفاق هم شده است برای اینکه عده زیادی گرفته نشود ولی موضوع قرعه و ترتیبی که در قانون سابق بود امروز دیگر عملی نیست و بنظر بنده امروز آن قانون بدرد نمید خورد .

۴ - تقدیم لایحه مربوط به مطبوعات از طرف آقای وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ - راجع به میافیت مدرسین تصور میکنم يك اشتباهی اینجا شده است بجهت اینکه البته يك مدرسینی هستند که در ولایات مشغول تدریس معقول و منقول هستند ولی آن آقایان چندین سال از سن مشمولیتشان گذشته نسبت به آیندگان هم البته بعد از آنکه دانشکده معقول و منقول (که در نظر است) باز شد و آقایان مقام تدریس را احراز کردند همطور مثل سایر فارغ التحصیلها خدمتشان را در حدودی که قانون معین کرده انجام میدهند و بعد مشغول خدمت دیگری میشوند و تدریس میکنند در این موقع از آقای معاون وزارت جنگ تقاضی میکنم ایم دقیقه وقتشان را به بنده بدهند برای تقدیم قانون مطبوعات آقای نخست وزیر که در جلسه قبل فرمودند قانونی برای مطبوعات دولت تهیه کرده است و پیشنهاد خواهد شد این است که بنده ۱ پیشنهاد میکنم .

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - در جلسه قبل که بنده پیشنهاد کرده بودم لیسانسیه ها و دکتورها هم ضمیمه معاف شدگان بشود آقای

ملك زاده رفیق سابق محترم بنده بایک حرارتی اظهار کردند که چرا باید اینها معاف بشوند بنده بایک خو سردی فوق العاده عرض میکنم قضایا بر دو قسم است يك وقت مورد دفاع است از کشور آنوقت خود ایشان بنده آقای رئیس مجلس تمام علما تمام زهاد و تمام عباد دکتورها ایسانسیدها دیپلومه ها و غیر دیپلومه ها همه باید حرکت بکنند بحکم دیات (صحیح است) آنوقت گفتگو ندارد دیگر استثناء ندارد اما در يك موقعی که قضایای عادی است ما فقط نقطه نظر مان روی وظایف افراد است پیشنهاد کردیم حالا هم پیشنهاد میکنیم که دکتورها و ایسانسیدها معاف باشند که مملکت از وجود آنها بیشتر استفاده میکند تا اینکه بروند نظام حالا قبول میشود بشود رد میشود بشود با مجلس است بعضی از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - این ماده تمام بشود بعد

معاون وزارت جنگ - راجع بقسمت معافیت ها بنده يك عرضی داشتم واستدعا میکنم از آقایان محترم توجه بفرمائید ما جنگ داریم یا نداریم جنگ برای ما پیش میآید یا نمیآید این را باید گذاشت کنار آقا مملکت ایران باید دارای ارتش باشد و دفاع از خودش بعهده خودش است پس قائل شدیم که ارتش لازم داریم و عموم افراد ملت باید شریک در دفاع باشند وقتی که ما قائل باین مطالب شدیم علتی ندارد ما فلان اویار علی را که در ده نشسته است و هیچ چیز سرش نمیشود و باید سنک سیاه و سفید توی دستش بگذاریم تادست راست و چپش را یاد بگیرد بیاوریم در سر بازخانه و بکنفر دکتور که در سر بازخانه ممکن است معالجه بکنند نیاید؟ چرا بچه مناسبت اگر مالیات است این مالیات و هبه خون برای تمام ملت ایران است از این گذشته بنظر بنده هر استثنائی قائل بشویم تبعیض است و این تبعیض را استدعا میکنم در مجلس صحبت نشود و تمام ملت را در این کار شریک کنیم

رئیس - آقای هاشمی .

هاشمی - اگر استثنائی آمد بعنوان عام شما مدرسین

و علما و حکام شرع مجاز را آوردید لذ خدمت معاف کردید در این قسمت بنده هم مدعی هستم دکتورها را هم که امتیاز علمی دارند چرا باید بی بهره کنند اگر می فرمائید از وجود آنها در سر بازخانه انتفاع میبرند از وجود حکام شرع هم برای حسن اخلاق سر بازان انتفاع میبریم بفرمائید آقای انوار می فرمایند که ضمیمه کنیم مدرسین معقول و منقول را آنها بنظر بنده مشکل است که يك نفر درس مشمولیت صاحب مقام تدریس معقول و منقول بشود اینک نوشته اند حکام شرع مجاز باجتهاد علمای درجه اول مذاهب زرتشتی و کلیه و مسیحی . چون ما در عمل دیده ایم تولید اشکال میکنند خود بنده در مجلس سر باز وظیفه بودم سر باز وظیفه هم بوده ام يك جوان کلیه را دیدم يك مشت فتوای هم بردستش داده بودند که این حکام شرع خودشان است این تبعیضات که آمد این يك همچو چیز هائی را هم بالطبع تولید میکنند .

رئیس - پیشنهادها خوانده میشود :

پیشنهاد آقای انوار

پیشنهاد میکنم در ماده ۶۲ اضافه شود مدرسین معقول و منقول .

پیشنهاد آقای اوحدی

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم که ایسانس ها و دکتورها هم از نظام وظیفه معاف باشند .

پیشنهاد آقای مجد ضیائی

ماده ۶۲ اینطور اصلاح شود :

حکام شرع مجاز باجتهاد یا فتوی از مراجع تقلید و

فتوی و مدرسین معقول و منقول .

۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز یکشنبه ۲۱ تیر ماه سه ساعت پیش از ظهر دستور لوابیح موجوده

(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری